

Til KHMs styre
Fra Museumsdirektøren

Møtedato: 10.06.2022

Notatdato: 30.05.2022

Sak: Bf

Utkast: Faglige programmer FP S2030 som redskap i strategisk forskningsutvikling ved KHM - foreløpig rapportering til styret

Bakgrunn

I tråd med KHMs strategi 2030 og årsplan 2021-23 ble «Strategisk innretning av ordning for faglige programmer som del av strategi 2030 ved KHM (FP S2030)»¹ etablert høsten 2021. KHMs årsplan 2022-24 la rammene for plan for pilotering av faglige programmer S2030. Dette saksframlegget rapporterer til KHMs styre på dette arbeidet pr ultimo mai 2022. Neste rapportering er planlagt ultimo november 2022.

Dette saksdokumentet presenterer hovedtrekk ved ordningen og oppsummerer arbeidet pr ultimo mai 2022.

Hovedtrekk og plan for arbeid med faglige programmer (FP S2030) ved KHM

Faglige programmer strategi 2030 ved KHM har, i tråd med rammene lagt i strategi 2030, synergi som overordnet målsetning. De skal bidra til at organisasjonen henter ut forskningspotensialet i arbeid som utføres på tvers av de tre søylene i strategien og på tvers av fagområder og seksjonsstruktur. De er redskaper for prioritering, synliggjøring og organisasjonsutvikling.

Ordningens hovedtrekk beskrives som følger i «Strategisk innretning av ordning for faglige programmer som del av strategi 2030 ved KHM (FP S2030)»:

Faglige programmer som element i KHMs Strategi2030 opprettes som parallell ordning til faglige programmer som brukt i kulturminneforvaltningen. Programmene har fellestrekk, men innretningen på de etablerte programmene er ikke nødvendigvis definerende for utarbeidelsen av nye. Her omtales ordning for faglige programmer i S2030 (FP S2030).

FP S2030 er styringsredskaper. De skal bidra til klare prioritering ved KHM, med særlig mål om å hente ut synergier mellom forskning og annet arbeid i organisasjonen. Det er arbeid på tvers av strategisøylene og de tre F'ene, tverrfaglighet og det tverrseksjonelle som særlig skal løftes av FP S2030.

Programmene skal bidra til bredere involvering og uthenting av synergipotensialet i organisasjonen. Dette forventes å ha konsekvenser for KHMs eksternfinansierte prosjektportefølje og strategiske posisjon i det forskningspolitiske landskapet, inkludert samfunnsrelevans og offentlig synlighet.

¹ Se vedlegg 1 (<https://www-int.uio.no/for-ansatte/enhetssider/khm/forskning/faglige-programmer-s2030/>)

Det er ikke ønskelig å etablere permanente FP S2030. Porteføljen revideres jevnlig. Det legges til rette for dynamiske programmer, der det er mulig å identifisere nye elementer, justere retning, involverte og nedslagsfelt for etablerte satsinger. Programmene skal være verktøy for å bruke museets ressurser godt.

FP S2030 skal bidra i KHMs arbeid med å få til gode og varierte samhandlingsarenaer.

FP S2030 er ett av flere redskaper i KHMs verktøykasse for strategisk forskningsutvikling. De må innrettes spisst nok til at de får effekt, og innretningen må balanseres slik at de fungerer i forhold til og sammen med andre redskaper og annen aktivitet (som annen forskning, forskergrupper, andre satsinger osv). Museets samlede virksomhet vil ikke være organisert i programmer og det vil gjøres vesentlig arbeid ved KHM som ikke er i berøring med de til enhver tid definerte FP S2030.

KHM piloterer nå FP S2030. Ordningens endelige innretning formes i tråd med erfaringer fra piloteringen.

(hentet fra <https://www-int.uio.no/for-ansatte/enhetssider/khm/forskning/faglige-programmer-s2030/>)

KHM har årsplanfestet fire piloter for ordningen med faglige programmer som redskap i strategisk forskningsutvikling. De er planlagt som følger:

Pilot 1: Faglig program (FP S2030) for vikingtidforskning ved KHM (inkludert forskningssenter VTM)

Pilot 2: Faglig program (FP S2030) for samarbeidsprosjekter med interessentmiljøer (KHMs tilnærming til arbeid med folkeforskning)

Pilot 3: Faglig program (FP S2030) for KHMs middelalderforskning

Pilot 4: Faglig program (FP S2030) for tydeliggjøring av kunnskapsbehovet i arbeid mot kulturarvkriminalitet ved KHM.

Pilot 1 og 2 er jf årsplanen planlagt utarbeidet som faglig program i løpet av 2022, med oppstart for gjennomføring i 2023. Pilot 3 og 4 er planlagt utarbeidet i 2023. Programmene som utarbeides og vedtas etableres for tre år ad gangen, med mulig forlengelse til seks år.

Oversikt over arbeid med faglige programmer FP S2030 ved KHM pr ultimo mai 2022:

Det arbeides jf plan mot utarbeidelse av faglig program for Vikingtidforskning og faglig program for samarbeidsprosjekter med interessentmiljøer innen utgangen av året.

Oppdragsbeskrivelse for «**FP S2030 Faglig program for vikingtidforskning ved KHM (årsplantiltak 3.2)**» er avklart. Den legger særlig vekt på forskningssenteret ved VTM, og hvordan forskningssenteret kan bidra til å skjøte VTMs rolle som flaggskip for UiO (jf «Rapport til VTMs styringsgruppe 4. november 2021»).

Oppdragsbeskrivelsen innebærer en tydelig grenseoppgang mot arbeid som utføres i VTM-prosjektet, og legger opp til samarbeid der det er relevant. Arbeidsgruppa som får i oppgave å utarbeide programmet er nedsatt, oppstart forventes juni 2022. Det jobbes nå med endelige avklaringer for sammensetning av referansegruppe for arbeidet.

FP S2030 Faglig program for vikingtidforskning ved KHM (årsplantiltak 3.2) forventes ferdigstilt som planlagt innen utgangen av 2022, med iverksetting fra 2023.

Oppdragsbeskrivelse for «**FP S2030 Faglig program for samarbeidsprosjekter med interessentmiljøer (årsplantiltak 4.1)**» er under arbeid. Oppdragsbeskrivelsen, inkludert nedsetting av arbeids- og referansegruppe, forventes avklart før sommeren 2022.

Dette arbeidet vil bygge på KHMs formidlingsråds årsseminar 2022 som ble avholdt i april med tittel «Folkeforskning – en berikende dialog for alle?»². En av seminarets overordnede målsetninger var å åpne diskusjonen rundt folkeforskning og potensialet som ligger i dette feltet bredt ved KHM.

Feltet er ikke tidligere helhetlig behandlet ved KHM. KHMs samfunnsansvar, og ikke minst KHMs samfunnsengasjement og samfunnsposisjon, vil i kommende år preges av hvordan organisasjonen håndterer de mulighetene og utfordringene som ligger her. Forskningspolitiske føringer og allerede utarbeidet strategi og tiltak foreligger på europeisk nivå, nasjonalt, og for museene ved UiO.

Overordnede felter det forventes at dette faglige programmet vil romme inkluderer datafangst og digitalisering, metallsøking og samarbeid med metalldetektorister, dialogisk samlingsarbeid og samlingsutvikling, og publikumssamarbeid. For å sikre at nedslagsfeltet i organisasjonen favner tilstrekkelig vidt er «samarbeidsprosjekter med interessentmiljøer» valgt som arbeidstitel for det faglige programmet.

FP S2030 Faglig program for samarbeidsprosjekter med interessentmiljøer (årsplantiltak 4.1) forventes ferdigstilt som planlagt innen utgangen av 2022, med iverksetting fra 2023.

Oppsummering:

KHMs arbeid med utvikling av faglige programmer FP S2030 er i rute jf årsplanen for 2022-24. Med utgangspunkt i erfaringer og ferdigstilling av pilot 1 og 2 høsten 2022 revideres plan og rammer for oppdragsbeskrivelser. Dette blir grunnlaget for oppstart av arbeid med pilot 3 og 4 2023.

² For program for seminaret, se <https://www.khm.uio.no/forskning/arrangementer/seminarer/Enriching-Dialogues-of-Citizen-Science>